

Tại sao trái lại không sụp?

Tác Giả: Ngô Nhân Dụng

Thứ Tư, 27 Tháng 7 Năm 2011 19:42

Lo ngại của Mỹ sụp vỡ nên cũng không khác gì chuyện “Ngồi yên chờ Kịch bản trái lại sụp”

Đầu tháng trước, ông Lý Đào Quý (Li Daokui), chủ tịch Ngân Hàng Trung ương Trung Quốc đã cảnh cáo nhà đầu tư nước ngoài rằng thị trường chứng khoán Trung Quốc có nguy cơ sụp đổ, đồng đô la sẽ xuống giá, làm thiệt hại đến nhà đầu tư Trung Quốc, vì họ đang cầm trong tay hàng nghìn tỷ đồng.

Ngày hôm qua, bà Christine Lagarde, tân chính thức Quốc Tế Quốc Tế và chủ tịch Ngân Hàng Tài Chính Pháp cũng lên tiếng cảnh báo rằng nhà đầu tư nước ngoài chính phủ Mỹ “vấn đề” hoặc đi xuống giá bất chấp xu hướng tăng thì cũng sẽ giảm sút. Cuối tuần qua, chủ tịch Ngân Hàng Barack Obama lên Chiếu Hào Viên John Boehner đầu nói rằng họ sẽ đầu tư để mua lại thu nhập trong chi phí Chiếu Nhặt, trước khi các thị trường chứng khoán Á Châu mất giá, để tránh cảnh hoảng loạn đi bán các cổ phiếu vì lo!

Nhưng sau đó hai đồng Chủ tịch Hòa và Dân Chủ vẫn chưa đầu tư để mua lại hi vọng nào hết; mà các thị trường Á Châu vẫn mua bán thông thường! Trong lúc đó thì thị trường chứng khoán New York Chiếu Dow Jones cũng xuống chút ít, hôm Thứ Hai mất 50 điểm, Thứ Ba mất 90 điểm. Mặc dù giảm nhưng vẫn thấy thị trường xấp xỉ ra như khi mất vài công ty lớn thì họ vẫn mong đợi.

Thường khi mất công ty hay mất chính phủ có nguy cơ sụp đổ thì hàng trái phiếu của họ sẽ tăng giá, vì với mức rủi ro lớn hơn nên người mua phải đầu tư để mua được mức lãi cao hơn mức cơ bản mua. Nhưng trong mấy ngày qua các công trái 10 năm của chính phủ Mỹ vẫn tăng giá, dân đầu tư chấp nhận chỉ được lãi 3% cũng thấy ổn rồi! Tức là người ta hoàn toàn tin tưởng rằng cho chính phủ Mỹ vay đi, thì nào cũng đầu tư hoàn trả! Các công ty Moody hay

Tại sao tôi không sợ?

Tác Giả: Ngô Nhân Dụng

Thứ Tư, 27 Tháng 7 Năm 2011 19:42

S&P đưa ra sự hạ thấp điểm tín dụng của chính phủ Mỹ? Nhưng các công ty tham gia tín dụng của bao giờ hạ điểm của một xí nghiệp hay một chính phủ nào khi thị trường vốn còn tín nhiệm khi họ có thể đi vay với mức lãi suất chỉ có 3%!

Một con nợ mà chỉ một tuần lãi trong một hai ngày là coi như vỡ nợ rồi (hồi công ty Vinashin thì bị thế). Nhưng cuối năm 2008, Ngân hàng Lehman Brothers phá sản, chính phủ Georges W. Bush mua nó có 700 tỷ Mỹ kim để cứu các ngân hàng. Đến ngày này bộ Quốc Hội bác bỏ, thị trường chứng khoán sụp đổ rồi sẽ tiếp diễn, thế là chỉ hai ngày phải chi trả thu nhập ngay món tiền cứu trợ đó. Vậy mà tới hôm nay hai ngày vốn còn găng nhau, cò kè bàn cãi từng trăm tỷ đô la một, trong khi thị trường chứng khoán coi như chỉ là cẩu, nhún vai chi đi!

Không lẽ hàng triệu nhà đầu tư khắp thế giới lại đang đang không lo lắng gì trước viễn cảnh quỵ của gia đình mà nhà này có nguy cơ vỡ nợ khi nền kinh tế tiếp tục suy trầm?

Câu trả lời giản đơn là: Nhưng tôi không tin chuyện đó xảy ra! Lo lắng trước Mỹ sụp đổ cũng không khác gì chuyện “Nhưng tôi không tin Kịch lo trước sụp” trong Cuộc Chiến Hoa. Chết trước sợ không sợ đâu! Chúng ta sợ thà khi nhìn vào các con số.

Hôm nay nhà nước liên bang Mỹ mang nợ hơn 14,000 tỷ đô la. Mỗi tháng Bộ Tài Chính Mỹ phải trả tiền lãi cho các “chứng nợ” cũ, tức những người đang cầm các trái phiếu của chính phủ, số tiền phải thanh toán trung bình 15 đến 20 tỷ đô la. Trong Tháng Tám này số phải trả 29 tỷ, Tháng Chín chỉ dưới 10 tỷ thôi. Trong khi đó, nhà nước vẫn thu tiền vào (đúng quên, dân Mỹ vẫn tiếp tục đóng thuế dù trước có sụp hay không), trung bình mỗi tháng nhà nước Mỹ thu khoảng 200 tỷ Mỹ kim. Do đó, thế nào chính phủ cũng có tiền trả lãi. Còn tiền vốn đáo hạn phải trả thì sao? Bộ Tài Chính sẽ dùng số tiền thu trong số 200 tỷ trên để hoàn lại cho người cũ. Nhưng ngay sau khi trả nợ rồi thì tiếp theo sẽ xuất hiện đợt mới trả, họ có quyết đi vay đúng số tiền đó để bù vào ngân sách! Mỗi tuần chính phủ Mỹ vẫn cần trả nợ rồi lại đi vay bao nhiêu lần của hàng ngàn.

Vấn đề của chính phủ Mỹ không phải là vốn, mà là sự “thiếu tiền tiêu!” Một tổ chức độc lập, Bipartisan Policy Center (BPC) đã tính trong khoảng ngày 2 đến ngày 9 Tháng Tám, rằng số công trái (giấy nợ của quốc gia) sẽ lên tới mức 14,300 tỷ, tức là đang trả nợ. Nếu không được vay thêm nữa, thì chính phủ sẽ phải cắt giảm các món chi tiêu khác. BPC tính trong Tháng Tám này, chính phủ Mỹ sẽ thu được 172 tỷ đô la; trong khi theo ngân sách đã được Quốc Hội chi trả thu nhập thì phải chi ra 307 tỷ.

Tại sao tôi không sống?

Tác Giả: Ngô Nhân Dũng

Thứ Tư: 27 Tháng 7 Năm 2011 19:42

Theo BPC, số tiền 172 tỷ đó đã trả tiền lãi các món nợ cũ (29 tỷ), tiền Hộ u Bảo vệ Xã Hội (Social Security, hay SS, 49 tỷ), Medicare và Medicaid (50 tỷ), lương binh sĩ (3 tỷ), chi phí binh (3 tỷ). Còn lại chỉ có 40 tỷ để chi cho các mục khác.

Bây giờ chính phủ Obama sẽ phải quy định như thế nào để ưu tiên dùng món tiền 40 tỷ đó như thế nào! Thứ nhất, có thể đem chi cho các món trợ cấp thất nghiệp (13 tỷ); trả lại dân số tiền thuế nộp thuế (IRS refunds 4 tỷ); trả tiền cho các công ty cung cấp cho bộ Quốc Phòng (32 tỷ); trả cấp xã hội trong đó có phiếu thực phẩm Food stamps (9 tỷ); chi cho bộ Giáo Dục (20 tỷ); cùng các cơ quan chính phủ khác. Tổng cộng sẽ thiếu 135 tỷ. Nếu không được vay nợ mới, chính phủ sẽ phải cắt các món chi tiêu khổng lồ 135 tỷ, tức là cắt 44%. Cắt món nào, cắt cái gì? Đó là thế của Tổng Thống Clinton (Dân Chủ), đã có lúc chính phủ bị thiếu tiền gấp đôi; không phải vì đang trả nợ mà vì Quốc Hội (Cộng Hòa) không chịu bỏ tiền quy định ngân sách như ông từng từng muốn. Lúc đó, ông Clinton đã sợ không còn tiền trả lương binh sĩ SS khi Quốc Hội đã phải bỏ tiền quy định ngân sách riêng cho món này!

Bây giờ có thể đó có thể tái diễn, nhưng có nhiều cách để bộ Tài Chính Mỹ vẫn có thêm tiền tiêu, ngay cả sau khi đang trả nợ gấp đôi công trái.

Trong số hơn 14 ngàn tỷ nợ đó thì các chủ nợ là ai. Tôi ngày cuối Tháng Ba năm 2011, tổng số nợ của chính phủ Mỹ là \$14,270.1 tỷ (đô la Mỹ). Trong số đó, công chúng làm chủ \$9,656.6 tỷ tiền nợ, Công chúng (public) gồm có các nhà đầu tư trong nước Mỹ và ngoài quốc tế, các chính phủ và ngân hàng trung ương các nước khác mà Ngân Hàng Trung ương Mỹ (Federal Reserve system) làm chủ nhiều nhất, \$1,427.4 tỷ. Ngân Hàng Trung ương Trung Quốc đang nắm giữ \$1,100 tỷ) rồi đến Nhật Bản (\$900 tỷ). Nhưng gì nữa mà “công chúng” cũng, họ có quyền đem bán trên thị trường (marketable), mặt thì trả lãi nhưng vì ai cũng tin rằng cho chính phủ Mỹ vay là an toàn nhất!

Ngoài số nợ với “công chúng” kể trên, các con nợ khác của chính phủ Mỹ là “ngôi nhà,” gồm những cơ quan trong chính phủ có ngân sách riêng của họ. Tiền quý vẫn đi làm đóng góp cho những quỹ như Quỹ Hộ u Bảo vệ Xã Hội và Medicare, vân vân, tiền các ngân hàng góp để bảo hiểm các trường học, các công chức liên bang góp tiền hưu riêng, đầu tư để giữ trong những Quỹ Tín thác (Trust funds). Các viên chức này cũng đi mua công trái của chính phủ để sinh lợi, tức là các quỹ của nhà nước Mỹ trở thành chủ nợ của nhà nước! Giữ ngân sách ông nhà nước rút tiền trong cái túi áo cho cái túi quần vay nợ vậy!

Tổng cộng số tiền do các “chủ nợ trong nhà” cho chính phủ vay, vào cuối Tháng Ba năm 2011

Tại sao tôi không sống?

Tác Giả: Ngô Nhân Dụng

Thứ Tư, 27 Tháng 7 Năm 2011 19:42

là \$4,613.5 tỷ; trong số đó có khoảng \$500 tỷ không được phép đem bán lại trên thị trường (nonmarketable), giá trị của nó sẽ tiếp tục tăng lên. Số tiền trong nhà này rất lớn: Social Security trust funds là khoảng \$2,606.6 tỷ; Quỹ Bảo Hiểm Tai Nạn Nghề Nghiệp (Disability) có \$173.1 tỷ; Quỹ hưu bổng Công chức Liên Bang (Federal employees retirement funds) là khoảng \$782.7 tỷ, Quỹ Y Tế Medicare đã cho chính phủ vay \$337.3 tỷ; Bảo hiểm các tài khoản ngân hàng (Deposit insurance funds) là khoảng \$38.3 tỷ, vân vân.

Bây giờ chúng ta có thể thấy chính phủ Mỹ có thể “xoay số” với các món nợ “trong nhà” để tiếp tục có tiền tiêu mà không cần Quỹ Bảo Hiểm cho phép nâng mức trần nợ lên. Khi các Quỹ Tín Thác đem tiền của Social Security hoặc Medicare mua trái phiếu công trái không được phép bán trên thị trường (nonmarketable) thì giá trị của nó tăng lên, tức là tiền gửi ngân hàng. Hành động đó khiến khả năng phát hành trái phiếu bán ra ngoài (marketable) bị giảm. Bây giờ, muốn cho giá trị của nó khi được ngân hàng mua, Bộ Tài Chánh có thể ngừng không phát hành thêm các trái phiếu “nonmarketable” đó nữa, trong khi trái phiếu công trái “nonmarketable” nào đáo hạn thì miễn khoản không thanh toán với. Hậu quả là giá trị của nó tiếp tục giảm xuống, đẩy mức trần nợ; nhà nợ phải đi vay thêm!

Hãy có quy định làm như vậy hay không? Không có sách nào cấm cản, ít nhất là chúng ta có! Trong thế kỷ, quốc hội bang các công chức liên bang đã được đề nghị và họ đã từ chối! Họ chỉ chờ đợi lúc chính phủ có tiền, sẽ đem tiền để trả. Giá trị của nhà nợ sẽ rút tiền trong cái túi áo trả vào cái túi quần và họ sẽ!

Tóm lại, vì ngân sách chính phủ Mỹ vẫn rất khó xoay ra. Từ năm 1962, Quốc hội Mỹ đã biểu quyết nâng mức trần nợ lên 74 lần, riêng trong 8 năm thời Tổng Thống Reagan mức trần đã được tăng lên 17 lần, thời ông Clinton 4 lần, thời ông Bush 7 lần. Nhưng vẫn để các nhà nợ không phải là mức trần công trái, mà là ngân sách khiếm hụt!

Vì chính phủ có được phép vay nợ để đầu tư nên các việc chi tiêu rất dễ; ngân sách vì thế ngày càng thâm hụt. Chính phủ Mỹ bây giờ có thu được 6 nghìn tỷ thì chi 10 nghìn tỷ, tức là thâm hụt là 40%. Không một quốc gia nào có thể có tiếp tục chi nhiều hơn thu, rồi đi vay nợ để bù vào như vậy mãi mãi được! Đây là một vấn đề nghiêm trọng mà phải giải quyết, càng sớm càng tốt. Tổng Thống Obama vào ngày 1 Tòa Bạch Ốc đúng lúc mà lo ngại đó nên bùng lên (tất nhiên các đối thủ chính trị của ông góp phần khiến đi đến đây cho nó). Vì thế, một quy định để hạn chế là tăng mức trần nợ biến thành một cuộc tranh luận và ưu tiên trong ngân sách! Việc tăng mức trần nợ không như hàng ngày tới kinh tế quốc gia.

Tội sao tội không sao?

Tác Giả: Ngô Nhân Dụng

Thứ Tư, 27 Tháng 7 Năm 2011 19:42

Vì cội tội giảm chi tiêu của nhà nước cũng như việc tăng thuế vào lúc kinh tế đang trì trệ sẽ khiến kinh tế khó hơn cho người dân. Nếu hai đảng có đồng ý với nhau trong mấy ngày tới, chắc chắn họ cũng đồngमत thôi ít nhất, trong 10 năm, để các khoản cắt hay tăng sẽ chỉ được thi hành trong thời hạn 2, 3 năm nữa.

Nếu kinh tế Mỹ hội nhập rồi tăng trưởng mạnh, thì lúc đó sẽ tiến thu thu được số tiền đáng tăng lên. Như đã xảy ra thời ông Clinton, ông đã cắt giảm nhiều chương trình xã hội giúp cho ngân sách cân bằng rồi thì ông Bush trở lại biến thành khiếm hụt.

Vì khủng hoảng tài chính từ năm 2007 khiến số chi tiêu của chính phủ phải tăng thêm và sẽ thu thu được giảm xuống! Như ông Mỹ có một đồng nào cũng quy định thì đồng tiền lạm phát cũng hô hoán với ngân sách khiếm hụt, để bắt nhà nước giảm chi! Vì vậy, chúng ta được chứng kiến cảnh hai đảng tranh cãi và nhúng nhính báo đồng người họ còn cãi nhau mãi thì nước Mỹ sẽ ‘vỡ nợ!’

Tuy nhiên, đến ngày 2 Tháng Tám này mà hai đảng vẫn không thỏa hiệp được với nhau về mặt công trái, thì quý vị cẩn tâm. Nước Mỹ sẽ không vỡ nợ đâu!